Zienswijzenota
Overzicht ambtshalve wijzigingen
Omgevingsvisie gemeente Nijmegen

Geanonimiseerd
24 juni 2025

Inhoudsopgave

Inleiding	**4**
Samenvatting en reacties zienswijzen	**6**
Ambtshalve wijzigingen	**53**

Inleiding

Zienswijzen

Het ontwerp: ‘Omgevingsvisie gemeente Nijmegen’ heeft in de periode van donderdag 3 april 2025 tot en met woensdag 14 mei 2025 voor een ieder ter inzage gelegen. Er zijn 22 zienswijzen binnengekomen, waarvan één reclamant heeft gevraagd om uitstel met drie weken en één reclamant in algemene zin om uitstel heeft gevraagd. Het college van b&w heeft deze verzoeken gehonoreerd met een redelijke termijn van drie weken. Het college van b&w heeft daarna van één reclamant geen zienswijze meer ontvangen. De zienswijzen zijn in deze zienswijzennota samengevat en voorzien van een beoordeling door het college van b&w.

Voor zover een onderdeel van een zienswijze niet specifiek aan bod zou komen, wil dat niet zeggen dat het betreffende onderdeel van de zienswijze niet in de beoordeling betrokken is. De reactie op het betreffende onderdeel ligt dan besloten in de weerlegging van de overige onderdelen van de zienswijze. De ontvankelijke zienswijzen zijn dus volledig in de beoordeling betrokken. Ook is aangegeven of de zienswijzen al dan niet tot aanpassing van de omgevingsvisie hebben geleid.

In verband met de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) zijn de NAW-gegevens van de reclamanten weggelaten.

Overzicht met indieners zienswijze		
Nummer	**Naam**	**Datum**
1	Inwoner	4 april 2025
2	Brancheorganisatie Cumela	8 april 2025
3	Inwoner en Fietsersbond	30 april 2025
4	Inwoner	5 mei 2025
5	Inwoner	2 mei 2025
6	IVN Rijk van Nijmegen	12 mei 2025
7	ProRail	8 mei 2025
8	Provincie Gelderland	2 mei 2025

9	Inwoner	12 mei 2025
10	Gemeente Berg en Dal	13 mei 2025
11	Gemeente Overbetuwe	14 mei 2025- 20 mei 2025
12	Fietsersbond	13 mei 2025
13	Nijmeegse woningcorporaties	14 mei 2025
14	Inwoner	14 mei 2025
15	FC Social Work	14 mei 2025
16	PSP 92	14 mei 2025
17	Bewonersorganisatie Bottendaal	14 mei 2025
18	Bouwpartij	9 mei 2025
19	Gemeente Lingewaard	13 mei 2025
20	Kennisnetwerk Arnhem Nijmegen	14 mei 2025
21	Bewonersoverleg Lindenholt	14 mei 2025
22	TenneT	8 mei 2025

Ambtshalve wijzigingen

Ook zijn in de deze nota ambtshalve wijzigingen met onderbouwing opgenomen.

Samenvatting en reacties zienswijzen

Nu volgen de samenvattingen en reacties op de verschillende zienswijzen. Met **dikgedrukte** tekst geeft de gemeente aan wat is aangepast in de omgevingsvisie.

1. Reclamant

Datum indiening	Trefwoorden	Samenvatting zienswijze	Reactie gemeente
4 april 2025	De slingervormige groenblauwe structuur van de Oosterhoutse Waarde via de Waaijer richting park Lingezegen	De slingervormige groenblauwe structuur van de Oosterhoutse Waarde via de Waaijer richting park Lingezegen: als één geheel opnemen in de omgevingsvisie, Voor biodiversiteit en water zoveel mogelijk te laten functioneren als één geheel, voor recreatie in overleg met de verschillende beheerders zoveel mogelijk in te richten als één geheel, in z'n geheel als beter in elkaar overlopend gebied op te nemen in paragraaf 6.4.3.1 als een van de belangrijkste opgaven. Duidelijker in te tekenen op de deelgebiedskaart Nijmegen-Noord en daarbij de oude naam 'landschapszone' te vervangen door de nieuwe naam 'De Waaijers' en de fantasienaam 'van Boetzelaerbosje' door landgoed Oosterhout. Park Waaijenstein, de Oosterhoutse Plas, Lentse Plas en Zandse Plas aan te wijzen of in te tekenen als 'buitengebied' in de kaart met 'stadskarakters' in paragraaf 6.2.2.	Het gebied de Waaijer heeft als groen kerngebied verbinding met zowel Park Lingezegen als de Oosterhoutse Waarden. Samen met het Rivierpark vormt het een aaneengesloten groen/blauw gebied. Het water in de plassen functioneert in samenhang met alle watersingels in Noord. **De omgevingsvisie is als volgt aangepast: landschapszone is vervangen door De Waaijer en Boetzelaersbosje is vervangen door Landgoed Oosterhout.**

2. Reclamant

Datum indiening	Trefwoorden	Samenvatting zienswijze	Reactie gemeente
8 april 2025	Bedrijfslocaties Cumelabedrijven	De mogelijkheid creëren om bestaande bedrijfslocaties te kunnen ontwikkelen alsook te kunnen uitbreiden, alsmede nieuwvestiging in buitengebied mogelijk te maken.	De gemeente Nijmegen kent nauwelijks cumelabedrijven in het buitengebied. Solitaire nieuwvestiging in het buitengebied speelt niet en druist in tegen het regionaal beleid voor bedrijventerreinen dat is vastgelegd in het Regionaal Programma Werklocaties. Er is wel een aantal bedrijven werkzaam in de groen, grond en infrasector, gevestigd op bedrijventerreinen in onze gemeente. Deze bedrijven kunnen gewoon gevestigd blijven en binnen de ruimte die het omgevingsplan biedt uitbreiden. In het ontwerp: ‘Omgevingsvisie gemeente Nijmegen’ wordt ingezet op intensivering en herstructurering van bedrijventerreinen (het juiste bedrijf op de juiste plek) om zo (nieuwe) ruimte te maken voor bedrijven. Voornamelijk in het havengebied en de kanaalhavens (TPN West) willen we de ruimte voor watergebonden bedrijven beter benutten, maar ook behouden. Zo heeft een bedrijf hier recent zijn bedrijfsactiviteiten nog kunnen uitbreiden met een extra kavel aan de kanaalhaven.

			De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.
		Het bestaansrecht van cumelabedrijven in het buitengebied te erkennen in dit expliciet te benoemen in de omgevingsvisie.	Dit is niet van toepassing in de gemeente Nijmegen. De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.
		Bij de aanleg, verandering of onderhoud van alle ontsluitingswegen rekening te houden met het materieel van cumelabedrijven.	Bij de inrichting van onze ontsluitingswegen volgen wij de richtlijnen voor wegontwerp van het CROW. Hiermee zou ook voor RDW toegelaten voertuigen van de brancheorganisatie de toegankelijkheid gewaarborgd moeten zijn. De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.
		Bij bedrijfslocaties van cumelabedrijven voldoende (buiten)opslagmogelijkheden toe te staan en dit expliciet te benoemen in de omgevingsvisie.	We streven naar een intensievere benutting van onze bedrijventerreinen en het juiste bedrijf op de juiste plek. Uiteraard is er aandacht voor de eisen die dit soort specifieke bedrijven stellen aan de ruimte voor buitenopslag etc... Het ontwerp: ‘Omgevingsvisie gemeente Nijmegen’ is van een hoger abstractieniveau en legt dit soort aspecten echter niet vast. De zienswijze leidt daarom niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.
		Bij de bedrijfslocaties van cumelabedrijven voldoende mogelijkheden te creëren om energie op te wekken en op te slaan en dit expliciet te benoemen in de omgevingsvisie.	In het ontwerp: ‘Omgevingsvisie gemeente Nijmegen’ is het uitgangspunt dat op onze werklocaties rekening wordt gehouden met voorzieningen om (lokaal) energie op te kunnen wekken. Op meerdere plekken is in de Omgevingsvisie opgenomen dat we de ontwikkeling van

			smart energy hubs op bedrijventerreinen stimuleren en faciliteren. Op een aantal bedrijventerreinen (TPN West, Bijsterhuizen, de Grift) is hier al een (onderzoeks-)project voor opgestart in samenwerking met bedrijven(verenigingen). De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

3. Reclamant

Datum indiening	Trefwoorden	Samenvatting zienswijze	Reactie gemeente
30 april 2025	Spoorfietsroute	Naast het VeluweWaalpad de 'Spoorfietsroute' te creëren en deze toe te voegen aan de omgevingsvisie. Deze spoorfietsroute loopt van station Elst naar Station Nijmegen Lent. Het verzoek is het traject toe te voegen aan zowel de overzichtskaart op pagina 76 als de deelgebiedkaart van Nijmegen-Noord op pagina 88 en om de spoorfietsroute op te nemen als tekst van paragraaf 6.5.5 .	De optie van de spoorfietsroute is op regionaal niveau besproken. Hierin is door de betrokken partijen geconcludeerd dat de Spoorfietsroute te weinig potentie heeft om deze als Doorfietsroute aan te merken. Daarom is deze route ook niet als zodanig opgenomen in het ontwerp: 'Omgevingsvisie gemeente Nijmegen'. Wel zal bij de ontwikkeling van de wijk Zuiderveld Oost een fietsroute vanaf de rotonde halverwege de Keizer Hendrik VI-Singel naar de Stationsstraat worden aangelegd, waarmee de route van de Spoorfietsroute op het Nijmeegse grondgebied wel beschikbaar is als fietsroute. Deze zal niet dezelfde maatvoering en kwaliteit kennen als voor een doorfietsroute wordt geambieerd. De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

	Duurzaam veilig	Het verzoek om met het oog op ‘Duurzaam Veilig’ (nul verkeersslachtoffers in 2050) autoverkeer naar de dertig nieuwe drijvende woningen in de Oosterhoutse Plas te scheiden van fietsverkeer op de oostelijke streng van het VeluweWaalpad (dat hier gelijk oploopt met de Spoorfietsroute).	De gemeente heeft bij de inrichting van de ruimte rondom de Oosterhoutse Plas verschillende doelen. Uiteraard heeft verkeersveiligheid hierbij hoge prioriteit. Het is echter onwenselijk om hier een scheiding van verkeersstromen tussen fietsers en gemotoriseerd verkeer aan te brengen. Dit zou namelijk leiden tot extra verharding en minder kwaliteit van de openbare ruimte. Daar staat tegenover dat met de zeer geringe hoeveelheid gemotoriseerd verkeer een inrichting als Fietsstraat, met menging van fietsverkeer met een beperkte hoeveelheid gemotoriseerd verkeer, kan zorgen voor een veilige inrichting voor zowel fietsers als gemotoriseerd verkeer. Daarbij zal er voor worden gezorgd dat gemotoriseerd verkeer op de rijbaan geen bijzondere manoeuvres zal hoeven uitvoeren. Dit is vergelijkbaar met de situatie bij de drijvende woningen langs de Lentse Plas. De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.
	Scherpe en slimme keuzes	De vraag om in de Omgevingsvisie scherpe en slimme keuzes te maken, zodat duurzaamheid, gezondheid, nabijheid, veiligheid en dus de hele leefomgeving erop vooruit gaan.	In de omgevingsvisie zijn verschillende keuzes gemaakt die ervoor zorgen dat Nijmegen kan werken aan een nabije en rechtvaardige stad. De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

4. Reclamant

Datum indiening	Trefwoorden	Samenvatting zienswijze	Reactie gemeente

5 mei 2025	Verbetertraject voor een schonere, stillere & veiliger N325 in Nijmegen-Lent	Deze zienswijze is een verzoek aan de gemeente Nijmegen om een nieuwe prioriteit toe te voegen aan de 'ontwerp-Omgevingsvisie Nijmegen': een verbetertraject voor een schonere, stillere & veiliger N325 in Nijmegen-Lent. Het verbetertraject kan bestaan uit drie onderdelen: herinrichting infrastructuur: van stadsweg naar stadssingel, handhaving: met politie en Openbaar Ministerie en Mobiliteitstransitie: STOMP-beleid van gemeente. Het Verbetertraject N325 vraagt om dialoog met de omgeving. Welke maatschappelijke ambities leven er? Hoe kijken bewoners, bedrijven, overheden en andere partijen naar de toekomst van (de omgeving van) deze stadsweg? En wat zijn kansen en mogelijkheden voor ecologie, economie en sociale verwevenheid? Het verzoek aan de gemeenteraad om een verbetertraject voor de N325 op te nemen in paragraaf 6.5.4 (Noord - Prioriteiten) van de Omgevingsvisie én deze nieuwe prioriteit toe te voegen aan zowel de Overzichtskaart op pagina 76 als de Deelgebiedskaart Nijmegen-Noord op pagina 88.	In 2020 is een uitgebreid participatietraject doorlopen met de wijkraad en de bewoners van Lent over de kwaliteit van de leef- en woonomgeving rond de Prins Mauritssingel. Op basis van dit traject zijn onderzoeken uitgevoerd omtrent luchtkwaliteit, geluidshinder en verkeersveiligheid. Vervolgens is een aantal maatregelen benoemd die de leef- en woonomgeving rond de Prins Mauritssingel verbeteren. Op basis van de al uitgevoerde participatie en onderzoeken is er op dit moment geen aanleiding voor een nieuw verbetertraject op de Prins Mauritssingel. De zienswijze leidt daarom niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

5. Reclamant

Datum indiening	Trefwoorden	Samenvatting zienswijze	Reactie gemeente
2 mei 2025	Weginrichting	6.5.5, punt 5 Huidige tekst: Op het stuk tussen de rotonde Italiëstraat en de Keizer Hendrik VI-singel wordt de weginrichting aangepast met smallere rijstroken en een overrijdbare middengeleider. De fietspaden worden aangepakt en er worden voetpaden aan één zijde van de weg aangelegd. Graag aanpassen: Het stuk tussen de rotonde Italiëstraat en de Keizer Hendrik VI-singel wordt ook maximaal 30 km/u. De weginrichting wordt aangepast met smallere rijstroken en een overrijdbare middengeleider. De fietspaden worden aangepakt en er worden voetpaden aan één zijde van de weg aangelegd (en waar mogelijk aan beide zijden).	**We hebben de omgevingsvisie als volgt aangepast: toegevoegd is dat de Griftdijk (Noord) op het volledige deel tussen Margaretha van Mechelenweg en Keizer Hendrik VI-Singel een maximumsnelheid van 30km/u krijgt.**

	Weginrichting	6.5.5, graag nieuw punt toevoegen (bijvoorbeeld tussen punt 5 en 6): Voor de Griftdijk tussen de rotonde Keizer Hendrik VI-singel en Stationsstraat wordt onderzocht hoe de weg ook hier kan worden heringericht, bijvoorbeeld ook door verschuiving van de komgrens en daardoor verlaging van de maximumsnelheid van 60 naar 50 km/u, inclusief aanpassing van het wegprofiel, verbreding van fietspaden en aanleg van voetpaden.	Binnen de aanpak van Knoop 38 wordt een deel van de Griftdijk ten noorden van de Keizer Hendrik VI-Singel opnieuw ingericht. Dit project betreft een aanpassing van de aansluiting van afslag 38 van de snelweg A15 naar de Griftdijk, inclusief een aanpassing van de bestaande rotonde Stationsstraat/Griftdijk naar een kruising geregeld met VRI en aanpassingen aan de fietsroutes langs de Griftdijk. Ook het verleggen van komgrens naar een meer noordelijke locatie maakt onderdeel uit van dit project. Wij nemen daarom niet op in de omgevingsvisie dat we een herinrichting van deze weg verder onderzoeken.

6. Reclamant			
Datum indiening	**Trefwoorden**	**Samenvatting zienswijze**	**Reactie**
12 mei 2025	Buitengebied	In de stadsdeeluitwerkingen wordt het gebied ‘buitengebied’ gemist.	Nijmegen is officieel onderverdeeld in 9 stadsdelen, een stadsdeel ‘buitengebied’ is niet als zodanig als stadsdeel ingedeeld. De zienswijze leidt daarom niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.
	Voeding/ milieuvriendelijk voedsel	In de samenvatting ontbreekt bij de tekst onder Gezonde stad het begrip gezonde voeding/ milieuvriendelijk voedsel. Bij de tekst onder Duurzame stad wordt niet gesproken over natuur, biodiversiteitsherstel en de Hoofdgroenstructuur als intrinsieke waarden. Verderop in	We gaan in de samenvatting in op de hoofdlijnen van de omgevingsvisie. Voor de sociale en gezonde stad is dit het creëren en behouden van een gezonde leefomgeving. Gezonde voeding/ milieuvriendelijk voedsel is geen hoofddoelstelling, maar een subdoelstelling. **Wel hebben we de samenvatting aangepast op het onderdeel**

		het rapport komt dit wel veelvuldig ter sprake (bijvoorbeeld in paragraaf 1.2.4 en 1.4.6).	**duurzame stad. Daarbij hebben we toegevoegd: 'We behouden, versterken en vergroten de biodiversiteit'.**
	Groene principes	Ook in hoofdstuk 3.3 Leidende principes missen we de bovenstaande drie groene principes volledig. Daarnaast staat het principe 'water en bodem sturend' wel onder een raar kopje (brede welvaart). Aparte paragrafen over klimaatadaptatie en natuur/biodiversiteit passen beter in onze ogen omdat dit aansluit bij de aandacht die later hieraan wel wordt gegeven.	**In paragraaf 3.3.6 Bijdragen aan de gezonde leefomgeving voegen we de volgende tekst toe: 'We zorgen voor een groene, gezonde én klimaatbestendige omgeving'** **We verplaatsen de tekst: 'Water en bodem zijn richtinggevend in wat qua ruimtelijke ontwikkeling en ruimtegebruik mogelijk is.' naar de paragraaf 3.3.3 Slim ruimtegebruik.** Er is niet voor gekozen Klimaatadaptatie, natuur/biodiversiteit een zelfstandig leidend principe te laten zijn. Daarom vallen groen en klimaatadaptatie onder het leidende principe 'gezonde leefomgeving'.
	Landschap	In hoofdstuk 4 staan de vier hoofdbeleidslijnen. Bij de beleidslijn Aantrekkelijke stad zou de aandacht naast erfgoed ook op landschap gericht moeten zijn. Beide aspecten zijn belangrijk voor de recreatieve beleving van de stad en omstreken en moeten beschermd worden.	**We hebben de tekst over de 'Aantrekkelijke stad' uitgebreid naar: "We zijn een Aantrekkelijke stad. Daarmee laat Nijmegen zien hoe we werken aan rechtvaardige mobiliteit, voldoende ruimte voor wonen en het behouden van ons waardevolle erfgoed en landschap."**

	Termijn realisatie groene sociale knooppunten	In hoofdstuk 4.2 staan 4 beleidsdoelen. Bij de gezonde stad wordt geen tijdspad gegeven, wel dat we in 2030 een beweegvriendelijk stad willen zijn. Wij zouden graag zien dat hieraan ook een termijn gekoppeld wordt wanneer de grote, groene sociale knooppunten en de Hoofdgroenstructuur gerealiseerd zijn. Dat zal niet lukken in 2030, maar net als bij de klimaatadaptatie zou 2035 voor de prioritaire onderdelen een doel kunnen zijn.	Het realiseren van groene sociale knooppunten gebeurt met een wijkaanpak waarin we het speellandschap van een wijk onder de loep nemen. Per jaar pakken we twee (delen van) wijken aan, mits er voldoende middelen zijn. Deze planning wordt opgenomen in de uitvoeringsagenda van BOSS. De hoofdgroenstructuur is nooit af, hier is geen einddatum voor te noemen. De zienswijze leidt niet tot een aanpassing van de omgevingsvisie.
	Natuurlijk groen	In paragraaf 4.3.4 wordt goed aangegeven dat er meer groen moet komen voor een gezonde leefomgeving ook in het licht van klimaatverandering (hittestress). Belangrijk is dat dit niet alleen 'net' groen is, maar ook natuurlijk groen, waardoor de beleving versterkt wordt. Al moeten we wel opletten dat hierdoor geen versterking van plagen en allergieën ontstaan.	**We passen de zin aan en nemen het volgende op: 'Van groene sociale knooppunten, plantsoenen, buurtparkjes en stadstuinen tot bosschages en parken met meer natuurlijk groen, allen met voldoende schaduw.'**
	Recreatie in grote parken	In paragraaf 4.3.5 gaat het om ontmoeten en verbinden. Dit is belangrijk voor de sociale cohesie en de gezondheid. Wat hier ontbreekt is het begrip recreatie in grote parken en natuurgebieden buiten de stad. Het verhaal van de Groene Metropoolregio over de Groene Mantel om Nijmegen heen moet ook een plek krijgen in deze Omgevingsvisie. Evenals het feit dat drukbezochte gebieden als de Overasseltse en Hatertse Vennen ontzien	In het BOSS-kader definiëren we het bovenwijksbeweegnetwerk. Dit zijn ook vaak grote parken en/of groene recreatiegebieden. Ze hebben een functie voor het bewegen en ontmoeten voor alle doelgroepen uit de hele stad. De omgevingsvisie doet uitspraken over het beleid binnen de stadsgrenzen. Daarnaast werkt Nijmegen met

		moeten worden met uitloopgebieden dichter tegen de stad aan, bijvoorbeeld tussen Nijmegen en Malden.	omringende gemeenten samen in de Groene Metropoolregio. Binnen deze regio hebben we vijf grote opgaven geformuleerd. Eén van die opgaven is de Ontspannen Regio. Hierin wordt onder de noemer "Groen-Blauwe raamwerk" aan gebiedsversterking gewerkt. Recreatie en Toerisme zijn hierbij ook nog aparte aandachtspunten. De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.
	Stadslandbouw	In paragraaf 4.3.8 wordt geschreven over gezond voedsel en duurzame korte voedselketens. Het is jammer dat er nauwelijks wordt ingegaan op de vele stadslandbouw initiatieven rondom de stad, de voedselverspillingshub die nu functioneert voor de sociale restaurants en het netwerk De Streek op Tafel dat Nijmegen samen met Berg en Dal heeft opgezet. Ook hier gaat het weer om externe doorwerking van de Omgevingsvisie op die van andere gemeenten. Actief hulp bieden aan deze gemeenten (ook op ruimtelijk ordeningsgebied) zou goed zijn.	**We geven stadslandbouw een nadrukkelijkere plek in de tekst en vullen aan:** **'We willen dat alle inwoners van Nijmegen toegang hebben tot gezond, duurzaam en lokaal voedsel. We ondersteunen het opzetten van schoolmoestuinen, moestuinen in de wijk, eetbaar groen en watertappunten. Daarnaast geven we ruimte aan een duurzame voedselketen, waarbij we lokale voedselinitiatieven zoals stadslandbouw, ondersteunen. We werken hiervoor samen met de omliggende gemeenten omdat zij relatief meer ruimte kunnen bieden aan duurzame boeren.'**

	Landschap in de stad	In paragraaf 4.5.1 wordt gesproken over landschap rondom de stad, maar er is ook hoge kwaliteit landschap in de stad. Denk aan de landgoederen, de parken en ander erfgoed die benoemd worden in de paragrafen 4.5.4 en 4.5.5. Ook in paragraaf 4.5.7 staat in de titel alleen landschappelijke kwaliteiten rond de stad. Graag aanpassen naar 'in en rondom'.	**Tekst 4.5.1 is aangepast naar 'Goede landschappelijke kwaliteiten in en rondom de stad'. Bij paragraaf 4.5.7 is de tekst aangepast naar: 'Daarmee houden we de stad vitaal en dynamisch en sparen we het landschap in en rondom de stad'.**
	Landschap	De paragraaf 4.5.7 is sowieso erg mager. Er is veel meer te vertellen over dat landschap ook al ligt dat op grondgebied van de buurgemeenten. Grote bossen en natuurterreinen zoals Heumensoord, Westermeerwijk/4 Perken en Charlemagne (bij landgoed Grootstal) zijn wel Nijmeegs eigendom. Ook de kwaliteiten van het rivierlandschap, de uiterwaarden en het rivierpark, zijn hoge landschappelijke kwaliteiten die niet genoemd worden.	**We passen de tekst bij 4.5.7 aan en veranderen deze naar: 'Nijmegen is een compacte stad omringd door een prachtig landschap. De grote bosgebieden en natuurterreinen van de gemeente buiten de gemeentegrenzen, het rivierenlandschap, de uiterwaarden en het rivierpark zijn belangrijke kernkwaliteiten van de stad. We willen deze kwaliteiten verder versterken. Daarmee houden we de stad vitaal en dynamisch en sparen we het landschap in en rondom de stad.'**
	Biodiversiteit	In paragraaf 4.5.1 zien we graag het behoud en versterking van de biodiversiteit achter een bullit staan. Want er is ook een aparte paragraaf 4.6.6 hieraan gewijd. Dit geldt ook voor het leidend principe van 'water en bodem sturend' wat een eigen paragraaf heeft (4.6.7).	**We nemen het advies over. Bij 4.6.1 voegen we twee bullits toe:** • **Een stad met een sterke en gezonde biodiversiteit** • **Een stad waar water en bodem richtinggevend zijn**

	Stadskarakters	We onderschrijven zeer de uitgangspunten van de stadskarakters, waarin als tegenhanger van de stedelijke ontwikkeling altijd ook een groene gezonde leefomgeving moet worden ontwikkeld of versterkt. Dit vanuit een brede welvaartsgedachte.	Geen reactie nodig.
	Stadslandbouw in buitengebied	In paragraaf 6.2.11 wordt ingegaan op het begrip buitengebied, wat goed omschreven wordt, zeker als we dat vergelijken met eerdere teksten over landschap (zie eerdere opmerking). We zouden graag zien dat het begrip stadslandbouw ook hier genoemd wordt wat met name rondom Kinderdorp Neerbosch en bij Ressen het geval is en buiten de stad (Kop van Malden).	**Bij paragraaf 6.2.11 voegen we het woord stadslandbouw toe "…kansen voor lokale voedselproductie zoals stadslandbouw".** Verder is dit niet de juiste plek om voorbeelden te noemen. Er staan ook geen voorbeelden van evenementenlocaties of recreatiegebieden gegeven.
	Gezonde voeding en gezond natuurvriendelijk geproduceerd voedsel	In de paragraaf 6.3.5 missen we de aandacht voor gezonde voeding en gezond natuurvriendelijk geproduceerd voedsel.	**We nemen dit op door een extra alinea toe te voegen aan 6.3.5. De tekst wordt: 'We vinden ook (de toegankelijkheid van) gezonde voeding belangrijk. Het aantal stadslandbouwinitiatieven in en rondom Nijmegen groeit. Zij produceren gezond, lokaal en natuurvriendelijk voedsel. Voor stadslandbouw is ruimte in en rondom de stad. In de gebiedsuitwerkingen is bij de betreffende wijken aandacht besteed aan stadslandbouw'**.

	Groene corridor	In paragraaf 6.4.3 wordt een toekomstbestendig stationsgebied beschreven. Graag willen we de Groene Corridor genoemd hebben, omdat de westzijde station wel op kaart staat (4).	**We nemen het over. Bij 6.4.3 'Toekomstbestendig Gebied' voegen we de volgende zin toe: 'Dit valt onder de noordzijde van de Groene Corridor, die langs het spoor doorloopt tot Heumensoord'**
	Korte voedselketens	In paragraaf 6.5.3 zien we graag een extra bullit met als zin: het versterken van de korte voedselketens en het bieden van ruimte voor stadslandbouw en moestuinen (Ressen).	**We nemen dit over en voegen de bullit toe bij 6.5.3: 'Het versterken van de korte voedselketens en het bieden van ruimte voor stadslandbouw en moestuinen (o.a. in Landschapspark Ressen)'**
	Ecologische verbindingen	Ook in deze paragraaf zou een extra bullit kunnen komen met als zin: het versterken van de ecologische verbindingen tussen de uiterwaarden (landschapszone) en Park Lingezegen, eventueel zelfs uitbreiding van Park Lingezegen. Dit zijn aspecten vanuit het Groene Raamwerk van de regio. Dat moet dan ook terugkomen in de prioriteiten.	**We nemen als bullit bij 6.5.3 op: 'goede verbindingen voor mens en dier met aangrenzend Park Lingezegen.**
	Kerngebieden Nijmegen-Noord	Op de kaart van Nijmegen Noord ontbreken de kerngebieden (archeologisch monument Zuiderveld en het Spiegelbos).	Het Spiegelbos bevindt zich buiten de gemeentegrens van Nijmegen op grondgebied van Lingewaard. Het archeologisch monument Zuiderveld is op de kaart opgenomen.
	Kinderdorp Neerbosch	In paragraaf 6.6.3 staat onder Sociale stad een stukje tekst over Kinderdorp Neerbosch. Maar dat valt onder Lindenholt, niet onder Nieuw-West.	**We verplaatsen de tekst naar de stadsdeeluitwerking van Lindenholt.**

	Westerpark	Bij de opsomming onder biodiversiteit wordt het Planetenpark genoemd en het Dorpspark Hees. Dat is hetzelfde. En naast Park West (verzamelnaam) is er ook nog het Westerpark.	**We passen de tekst aan. Er staat nu: 'Voor meer biodiversiteit is het nodig om de groene kerngebieden Park West, Dorpspark Hees (Planetenpark), het Distelpark, het Westerpark, het Augustijnenbos (bij de Boskapel), de tuin bij het Sint Jozefklooster en het bosje van de Baron (Neerbosch Oost)'.**
	Florapark	In paragraaf 6.7.3 staat ook een opsomming. Graag het Florapark toevoegen.	**We passen de tekst aan bij 6.7.3. Er staat nu: 'In Oud-West liggen veel kleine parkjes die soms wat verstopt liggen, zoals het Vogelpark bij de Spechtstraat, het Florapark en het Graspieperhof'**.
	Legenda kaart	Op de kaarten van 6.7 en verder staan zwarte pijlen, maar die ontbreken in de legenda.	De legenda bij de kaarten is hierop aangepast.
	Dubbeling tekst	In paragraaf 6.8.3 staat een apart stukje tekst over Nijeveld, wat ook al eerder beschreven staat onder klimaatadaptatie.	Onder het kopje Nijenveld wordt dieper ingegaan op de materie. Wat ons betreft kan het blijven staan. Dit is een aanvulling.
	Groene corridor	In paragraaf 6.8.4 graag apart een bullit maken voor Het versterken van de Groene Corridor en dit ook op de kaart aangeven	**Bij 6.8.4 is de bullit toegevoegd: 'Het versterken van de Groene Corridor'. Ook op de gebiedsuitwerkingskaart is een bullet toegevoegd.**
	Ecologische verbindingen	In 6.9.3 wordt gesproken over de kerngebieden en ecologische verbindingen versterken. Maar er zijn ook	Zie eerdere antwoord bij punt 7: Recreatie in grote parken

	Overasseltse en Hatertse Vennen	verbindingen naar het naastgelegen natuurgebied Overasseltse en Hatertse Vennen, dat een te druk bezocht uitloopgebied voor Dukenburg is. Graag deze (negatieve) externe werking meenemen in de Omgevingsvisie. Dit staat wel op de kaart (8), maar ontbreekt dus als tekst. Ook graag een verwijzing opnemen naar de Groene Mantel plannen van de regio.	
	Stadslandbouw	In paragraaf 6.10.3 is er geen aandacht voor de ontwikkelingen op het gebied van stadslandbouw. Zowel in de wijk (noordelijke rand) als in het gebied van Kinderdorp Neerbosch zijn er stadslandbouwinitiatieven en ook de visie op de ontwikkeling van het gebied ten westen van het Kinderdorp leent zich voor natuurinclusieve landbouw.	**Bij de gebiedsuitwerkingen van Nijmegen-Noord en Lindenholt is onder versterken en toevoegen (sociale en gezonde stad) een kopje 'gezonde en duurzame voedselomgeving' toegevoegd. Hierin worden de ontwikkelingen rondom stadslandbouw beschreven.**
	Stadslandbouw	Ook in paragraaf 6.11.3 is er geen aandacht voor de ontwikkelingen op het gebied van stadslandbouw. Zowel in de wijk (Grootstal) als in het gebied ten zuiden ervan (landgoed Grootstal) zijn er stadslandbouwinitiatieven. Ook ligt hier het grote uitloopgebied Heumensoord, deels eigendom van Nijmegen. Dat valt ook onder de Groene Mantel.	**Bij de gebiedsuitwerking van Nijmegen-Zuid is onder versterken en toevoegen (sociale en gezonde stad) een kopje 'gezonde en duurzame voedselomgeving' toegevoegd, met de volgende tekst:** **'Net buiten de gemeentegrens van Nijmegen, op landgoed Grootstal, bevinden zich veel verschillende stadslandbouwinitiatieven. Deze initiatieven hebben een belangrijke functie op het gebied van gezonde en**

			duurzame voeding voor inwoners van Nijmegen. We zien kansen om de initiatieven te versterken en uit te breiden. Hiermee dragen we bij aan gezond voedsel voor onze inwoners en het versterken van de korte voedselketen.'
	Stadswaard/ Ooijpolder	In paragraaf 6.12.3 wordt volledig voorbij gegaan aan de Stadswaard/Ooijpolder.	**Bij 6.12.3 voegen we het toe. De zin wordt: 'De bestaande groenstructuur willen we behouden en versterken, o.a. door betere verbinding met buitengebieden (zoals de Stadswaard en de Ooijpolder), betere verbindingen tussen kerngebieden en de ontwikkeling van een groene corridor langs het spoor'.**

7. Reclamant

Datum indiening	Trefwoorden	Samenvatting zienswijze	Reactie gemeente
8 mei 2025	Bescherming spoornetwerk en haar omgeving	Toekomstige uitbreiding van het spoornetwerk mogelijk te houden en de omgevingseffecten op de woon- en werklocaties te verminderen. Dit kan door de juiste afstand tot het spoor en door zorgvuldig ruimtelijk ontwerp.	De omgevingsvisie geeft richting op hoofdlijnen waarbij voor nieuwe ontwikkelingen die we nu nog niet kennen geldt dat we rekening houden met milieubeginselen (paragraaf 1.2.5 en streven naar een evenwichtige toedeling van functies aan locaties paragraaf 1.2.6). De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

	Voorkomen belemmeringen voor functioneren en veiligheid spoornetwerk	Bij ontwikkelingen te blijven toetsen of het functioneren van het spoor nu en in de toekomst mogelijk is in lijn met artikel 5.163 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.	Bij een aantrekkelijke stad hoort ook een goede aansluiting op het spoornetwerk. Nijmegen heeft dus geen enkele aanleiding niet te voldoen aan het genoemde artikel. De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.
		Aandacht voor het combineren van functies dicht op het spoor in combinatie met het aanwezige goederenvervoer.	Het goederenvervoer door de stad is als we het vergelijken met andere lijnen in Nederland van beperkte omvang. Los daarvan zullen we elke nieuwe ontwikkeling toetsen aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Daarbij komen de door u verderop genoemde onderwerpen zoals lichthinder, omgevingsveiligheid, trillingen en geluid altijd aan de orde. De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.
		Rekening houden met noodzakelijke elektriciteitsvoorzieningen van de hoofdspoorweginfrastructuur.	Nijmegen zal aandacht hebben voor de noodzakelijke elektriciteitsvoorzieningen van de hoofdspoorweginfrastructuur. De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.
	Bescherming omgeving effecten spoor	Aandacht bij de uitwerking van de omgevingsvisie naar omgevingsplannen op: externe veiligheid, geluid, trillingen, overwegveiligheid, waterpeil/stabiliteit, windbeleving en windhinderrisico's', schaduwwerking op zonnepanelen en zonneparken/ reflectie in relatie tot hoofdspoorweginfrastructuur.	Nijmegen heeft tot 2032 de tijd om tot een definitief omgevingsplan te komen. De onderwerpen zoals genoemd zijn elementen die worden meegenomen bij de definitieve invulling van dit plan en afwijkingen van het huidige tijdelijke omgevingsplan met een Bopa. De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

8. Reclamant

Datum indiening	Trefwoorden	Samenvatting zienswijze	Reactie gemeente
2 mei 2025	Provinciale omgevingsvisie	Actualiseren paragraaf actualisatie provinciale omgevingsvisie.	**We hebben de omgevingsvisie als volgt aangepast: de paragraaf over de provinciale omgevingsvisie is bijgewerkt**.
	Omgevingsverordening	De Omgevingsverordening ten aanzien van diverse thema's binnen de fysieke leefomgeving terug te laten komen.	**We hebben de omgevingsvisie hierop aangepast, door de omgevingsverordening te benoemen in de algemene paragraaf over het provinciaal beleid.**
	Windparken	Suggestie om bestaande windparken en de koppeling met bedrijventerreinen op te nemen in de omgevingsvisie.	Is al benoemd in het ontwerp: 'Omgevingsvisie gemeente Nijmegen': "De energievoorziening van de nieuwe Grift gaan we zo netneutraal mogelijk aanleggen. We verkennen of we vraag en aanbod lokaal bij elkaar kunnen brengen door gebruik te maken van de wind en zon van de nabijgelegen wind- en zonparken en door het warmtenet uit te breiden. In aansluiting hierop faciliteren we duurzaam vervoer met behulp van zogenaamde clean energy hubs. We werken een energievisie uit voor de Grift." In het algemeen stimuleren en faciliteren we op alle bedrijventerreinen de ontwikkeling van smart energy hubs waarbij we zoveel mogelijk lokaal gebruik maken van duurzaam opgewekte energie.
	Milieubeginselen	Ingaan op de toepassing van de verschillende milieubeginselen.	In de omgevingsvisie is aandacht besteed aan de verschillende milieubeginselen uit de Omgevingswet. Door de sterke nadruk op een gezonde leefomgeving en het toepassen van de WHO-advieswaarden zetten we in op het voorzorgsbeginsel en het beginsel van preventief handelen.

			We werken verder aan het verminderen van de milieudruk bij de bron door te sturen op een mobiliteitstransitie en het verder verduurzamen van onze werklocaties.
	Monitoring	Monitoren en data gestuurd werken.	De gemeenteraad van Nijmegen heeft met een separaat besluit vastgesteld hoe de omgevingsvisie de komende tijd gemonitord wordt.
	Luchtkwaliteit en milieudruk	In paragraaf 4.3.3.1 wordt verwezen naar nieuwe EU-grenswaarden. Hieruit blijkt niet helder of deze verwijzen naar luchtkwaliteit specifiek of naar een breder thema. In paragraaf 4.3.3.2 wordt verwezen naar een nieuwe richtlijn industriële emissies. Formeel gaat het om een herziening van een bestaande richtlijn. Verzoek om ook cumulatie te benoemen in paragraaf 4.3.3.2.	**Hierbij wordt specifiek verwezen naar EU-grenswaarden voor luchtkwaliteit. Dit wordt aangepast.** **Nieuw wordt vervangen door " recent aangepaste”.** **Na “We beschermen omwonenden tegen industriële emissies door vergunningen van bedrijven tijdig te actualiseren en zo scherp mogelijk te vergunnen.” voegen we in "We houden daarbij, zoveel als redelijkerwijs mogelijk, rekening met cumulatie.”**
	Geluid	Spanning tussen meer verblijfsfuncties en het plaatsen van deze functies op afstand van drukke wegen. Omgevingsvisie gaat onvoldoende in op het provinciale geluidsbeleid. Het advies om de geluidproductieplafonds	Nijmegen blijft voldoen aan het provinciale geluidsbeleid. Nijmegen neemt niet het advies over om het stiltebied op te nemen in de omgevingsvisie. De zienswijze leidt niet tot een aanpassing van de omgevingsvisie.

		(GPP's) in de omgevingsvisie op te nemen en aandacht te besteden hoe hiermee wordt omgegaan. Het advies om het stiltegebied 'Oude Waal' op te nemen in de omgevingsvisie.	
	Landbouw	Advies om een visie voor beperkte agrarische grond op te nemen.	De gemeente Nijmegen beschikt maar beperkt over buitengebied en agrarische grond. Daarom is niet nodig om visie op beperkte agrarische grond te formuleren.
	Landschap	Opnemen kernkwaliteiten van het Rijk van Nijmegen. In paragraaf 4.5.5.2. Romeinse Limes in lijn brengen met de kernkwaliteiten van de Neder-Germaanse Limes.	**Bij de paragraaf over bescherming van landschappelijke kwaliteiten rond de stad en bij de beschrijving van buitengebied is toegevoegd dat we rekening houden met de provinciale kernkwaliteiten en ontwikkeldoelen voor het landschap.** We delen uiteraard het belang om cultureel erfgoed, zoals de Neder-Germaanse Limes, te beschermen en benutten. Dat staat daarom beschreven in paragraaf 4.5 en 4.6 van de omgevingsvisie. Deze paragrafen gaan in zijn algemeenheid over de waarde van het Nijmeegse cultureel erfgoed en de bijbehorende kernkwaliteiten en niet specifiek over de Neder-Germaanse Limes. Gezien het detailniveau van de omgevingsvisie vinden we het niet passend om de kernkwaliteiten van een specifiek beschermd gebied uitgebreid toe te lichten. Bij een concrete ruimtelijke ontwikkeling wordt hier in een omgevingsplan nader

			aandacht aan besteed, inclusief hoe dit past binnen de provinciale regelgeving. Ook hebben we de bescherming van het Unesco-werelderfgoed geregeld in het facetbestemmingsplan archeologie.
	Mobiliteit	Meer aandacht voor doorstroming van OV en de provinciale middelen hiervoor. In paragraaf 4.5.6.2 is aandacht voor het verminderen van de snelheid op wegen. Dit mag niet gelden voor wegen waar gebruik wordt gemaakt van hoogwaardig openbaar vervoer. Benadrukken dat bij het realiseren van stadsrandhubs ook overleg nodig is met buurgemeenten. In paragraaf 6.5.3.3 ontbreekt een verwijzing naar de bestaande fietsroute het Rijn Waalpad en de toekomstige doorfietsroute het Veluwe Waalpad. Ook in andere paragrafen ontbreken verwijzingen, zoals het Batavierenpad.	**We hebben toegevoegd dat we met de provincie samenwerken aan het verbeteren van de doorstroming van het OV.** **We hebben toegevoegd dat we bij snelheidsverlaging de functie van HOV in ogenschouw nemen.** **We hebben toegevoegd dat de realisatie van stadsrandhubs in samenwerking met buurgemeenten plaats vindt.** In de omgevingsvisie is aandacht voor ruimte voor actieve mobiliteit en andere ruimtelijke opgaven. Daarbij zijn de snelfietsroutes een belangrijk onderdeel. We vinden het echter niet nodig om alle snelfietsroutes bij naam te noemen.

	Natuur	Advies om te verwijzen naar de provinciale- en nationale natuurdoelen, waaronder bijvoorbeeld GNN en GO.	De gemeente Nijmegen is zich bewust van nationale en provinciale natuurdoelen. De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.
	Water- en bodemsysteem	Advies om het water- en bodemsysteem mee te nemen in de illustraties. Advies om in paragraaf 4.6.7. in relatie tot de stuwwal ook een illustratie op te nemen over het water- en bodemsysteem. Advies om de samenwerking met de Klimaatregio Rijk van Maas en Waal te benoemen.	In de illustratie van het watersysteem worden de bodemkenmerken opgenomen. Een illustratie van het werken van een water-en bodemsturend systeem is te technisch voor de omgevingsvisie. In de tekst 4.6.7 wordt de noodzaak van een water- en bodem sturend systeem toegelicht. **Bij de paragraaf over een klimaatbestendige stad is de samenwerking met Klimaatregio Rijk van Maas en Waal opgenomen. De naam van deze samenwerking is Samenwerking Klimaat Adaptatie regio Nijmegen (SKAN).**
	Werklocaties	Complimenten voor het opnemen van het regionaal programma werklocaties.	Geen reactie nodig.
	Wonen	Complimenten voor het thema wonen in de omgevingsvisie.	Geen reactie nodig.

9. Reclamant			
Datum indiening	**Trefwoorden**	**Samenvatting zienswijze**	**Reactie gemeente**
12 mei 2025	VeluweWaalpad	Het verzoek om een doorfietsroute in de ‘ontwerp-Omgevingsvisie Nijmegen’ niet als vaststaande route te presenteren. Het gaat hierbij om de westelijke ‘streng’	De lijn zoals deze op de kaart bij de Gebiedsuitwerking Nijmegen-Noord zichtbaar is, dient niet gelezen te worden als een vaststaande route. Het detailniveau van deze kaart is

		van het VeluweWaalpad in de buurten Boomgaard en De Elten in de wijk Nijmegen-Oosterhout. Het verzoek om hierbij de inwoners te betrekken.	hiervoor ook ongeschikt. Hoewel de ambitie van een hoogwaardige fietsroute door de wijk Oosterhout vaststaat, is het tracé hiervan nog niet vastgesteld. Voordat een dergelijke route wordt vastgesteld zal eerst een project hiervoor worden opgestart waarin ook bewoners worden betrokken. In de kern betreft het hier een hoogwaardige fietsroute tussen de Oude Groenestraat en het bestaande fietspad door Park Waaijenstein. Een verder detailniveau is hiervoor op dit moment nog niet bepaald. **De lijn op de kaart is omgezet naar een stippellijn.**
		Zes andere vragen waarover inwoners mee moeten kunnen praten: 1. Is de opnieuw in te richten Griftdijk niet een betere optie voor een doorfietsroute, zeker als de Griftdijk vanaf de rotonde Italiëstraat een fietsstraat (‘auto te gast’) wordt? 2. Waarom zouden doorgaande fietsers een omweg willen maken door een woonwijk? Naar fietsbrug ’t Groentje of station Lent loopt er de directe route via de Griftdijk.	1. De ruimte op de Griftdijk is te beperkt om hier grote hoeveelheden fietsers goed en comfortabel te faciliteren. De Griftdijk zal een gebiedsontsluitingsweg blijven waarop ook een Hoogwaardig Openbaar Vervoer buslijn zal blijven rijden. Daarom is ook in de toekomst deze ruimte nog steeds te beperkt. 2. Het doel van de twee parallelle fietsroutes aan de Griftdijk is om fietsers vanuit de omliggende wijken een geschikt alternatief voor de Griftdijk te geven. Het grootste deel van de fietsers op de Griftdijk komt uit de omliggende Nijmeegse Wijken. Slechts

			een beperkt deel komt daadwerkelijk vanuit richting Elst. Door fietsers vanuit de wijken te spreiden over kwalitatief hoogstaande fietsroutes door de wijk kan de druk op de fietspaden langs de Griftdijk worden verminderd. Daarnaast kan een hoogwaardige fietsroute er alsnog voor zorgen dat ook een deel van de fietsers die vanuit de richting Elst richting Nijmegen rijdt (vice versa) voor een van de twee alternatieve routes kan gaan kiezen.
		3. Waarom zou je langs het schoolplein van Basisschool de Oversteek (in wijkcentrum De Klif) doorgaand snelfietsverkeer willen mixen/laten kruisen met schoolgaande jonge kinderen? Dat is vragen om conflicten: tussen doorgaande en lokale fietsers, tussen snelle en langzame fietsers, tussen ervaren en onervaren fietsers en tussen fietsers en voetgangers. Op het RijnWaalpad in Lent levert het kruisen van schoolroutes ook zulke conflicten op, zoals bij basisschool De Verbinding.	3. Er is nog geen besluit genomen over de ligging van de fietsroute in de nabijheid van wijkcentrum de Klif. Het is niet aannemelijk dat hier een route over/direct langs het schoolplein gekozen zal worden.

		4. Waarom zou je fietsers die nu de busbaan Terralaan oversteken bij de rotonde Terra-laan-Griftdijk (waar ze voorrang hebben) overhevelen naar een nieuwe oversteekplaats bij de Imbrexstraat (waar ze géén voorrang krijgen)? 5. Zijn straten als de Imbrexstraat wel geschikt om steeds grotere groepen doorgaande fietsers (steeds meer inwoners Groene Metropoolregio, steeds meer fietsers, steeds meer e-bikes, fatbikes en speedpedelecs) te ontvangen? Ter vergelijking: de Metropoolregio verwacht op het nieuwe VeluweWaalpad ongeveer vier keer zoveel fietsers als op de bestaande doorfietsroute RijnWaalpad in Lent. 6. En last but not least: hoe denken de bewoners eigenlijk over de voorgestelde routes, niet alleen in de buurten Boomgaard en De Elten (Bellefleurstraat, Pijlpuntstraat, Imbrexstraat), maar ook in Grote Boel (Hella Haassestraat, Simone de Beauvoirstraat)	4. We zien in de huidige situatie al dat veel fietsers ter hoogte van de Imbrexstraat de busbaan oversteken. 5. De inpasbaarheid van de hoogwaardige fietsroute in de wijk moet nog verder worden bestudeerd. Dit zal ook in samenspraak met bewoners gebeuren. 6. De inpasbaarheid van de hoogwaardige fietsroute in de wijk moet nog verder worden bestudeerd. Dit zal ook in samenspraak met bewoners gebeuren.

		Het verzoek aan de gemeenteraad om het tracé van de westelijke ‘streng’ van het VeluweWaalpad ter hoogte van wijkcentrum De Klif op zowel de Overzichtskaart op pagina 76 als de Deelgebiedskaart Nijmegen-Noord op pagina 88 niet als doorgetrokken lijn te tekenen, maar als stippellijn én in de tekst van paragraaf 6.5.5 aan te geven dat de route langs de Oude Groenestraat, Bellefleurstraat en langs de Klif richting fietspad door Waaijenstein nog niet zeker is en afhangt van zowel de hele hoofdfietsstructuur in Nijmegen-Oosterhout als de participatie van de wijk.	**Deze aanpassingen worden verwerkt in de Omgevingsvisie**.

10. Reclamant			
Datum indiening	**Trefwoorden**	**Samenvatting zienswijze**	**Reactie gemeente**
13 mei 2025	Mobiliteitstransitie	In de omgevingsvisie opgenomen willen zien, dat de gewenste mobiliteitstransitie (waaronder het afwaarderen van hoofdwegen naar een 30 km/u-regime) tot stand komt in afstemming en samenspraak met de omliggende gemeenten. Met name als dit effect heeft op de hoofdwegen met een regionale en bovenlokale functie.	In januari 2025 is de Netwerkvisie vastgesteld. Hierin is bepaald welke hoofdwegen de functie van hoofdweg behouden en welke wegen een lagere verkeersfunctie voor autoverkeer kunnen krijgen. Alle grote invalswegen vanuit omliggende gemeenten (zoals Graafseweg, St.Annastraat, Groesbeekseweg) blijven onderdeel van het Nijmeegse hoofdwegennet. Verder is bepaald dat we doorgaand verkeer door het centrumgebied willen beperken en dat de S100 hiervoor de meest geschikte route is. Het centrumgebied is en blijft goed bereikbaar vanuit

			omliggende gemeenten, doch doorgaand verkeer wordt geleid via de S100. Omliggende gemeenten zijn geïnformeerd over de Netwerkvisie en hebben ambtelijk aangegeven dat deze voor hen werkbaar is. De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.
	N325	Het verzoek om de aanpak van de doorstroming van de N325 als project op te nemen in de stadsdeeluitwerking van Nijmegen-Oost.	**De gezamenlijke aanpak van de N325 met de gemeente Berg en Dal en de provincie zullen we benoemen in de gebiedsuitwerking voor Nijmegen-Oost.**
	Passende werkgelegenheid voor de hele regio.	We vinden dan ook dat Nijmegen moet streven naar een economie met voldoende passende werkgelegenheid voor de hele regio en niet alleen voor haar eigen inwoners.	Voor Nijmegen is de inkomende pendel van werknemers vooral afkomstig uit de regio. De uitgaande pendel gaat verder buiten de regio. Nijmegen vervult dus een regionale werkgelegenheidsfunctie. **De tekst hierover zal als volgt worden aangevuld: Nijmegen streeft naar een economie met voldoende passende werkgelegenheid voor haar eigen inwoners en wil de regionale werkgelegenheidsfunctie die het vervult blijven behouden.**
	Recreatiedruk	Meer aandacht voor de aanpak recreatiedruk in de regio in de omgevingsvisie.	We onderschrijven het belang om in een groeiende regio te voorzien in voldoende recreatief uitloopgebied rondom de stad, om inwoners recreatiemogelijkheden te bieden en recreatiedruk te spreiden. Daarvoor werkt Nijmegen in regionaal verband mee aan de agendering en uitwerking van recreatieve uitloopgebieden. De teksten over regionaal perspectief en bij aantrekkelijke stad zijn hierop aangevuld.

11. Reclamant			
Datum indiening	**Trefwoorden**	**Samenvatting zienswijze**	**Reactie gemeente**
14 mei 2025	Pro forma zienswijze	Vraag om uitstel van indiening zienswijze.	Uitstel gegeven op indienden van zienswijze.
20 mei 2025	Hoofdlijnen van het beleid	Met interesse kennis genomen van de vier beleidshoofdlijnen waarmee u in 2050 een nabije en rechtvaardige stad wilt zijn. Wij vinden dit een heldere, toekomstbestendige koers waarmee wij u willen complimenteren.	Geen reactie nodig.
	Belang van voorzieningen	Ontwikkelen binnen stadsgrenzen, kan leiden tot een uitwaartse druk. Wij merken nu al dat dit bijdraagt aan een hogere druk op ruimte, capaciteit en investeringen; specifieke randvoorwaarden voor groei zoals mobiliteit, energie en voorzieningen zoals onderwijs en sport. Graag intensiveren we het gesprek met u en met andere stakeholders. We zoeken daarbij naar een werkwijze waarbij toekomstige voorzieningen meer voorafgaand aan groei van woningen en bedrijvigheid worden meegenomen	We erkennen dat de (binnenstedelijke) groei van Nijmegen ook impact heeft buiten onze stadsgrenzen. Daarom werken we binnen de Groene Metropoolregio gezamenlijk aan ruimtelijke opgaven en het invullen van randvoorwaarden bij de groei van de regio. We blijven graag in gesprek met regiogemeenten over invulling van de verstedelijkingsstrategie ‘Meer landschap, meer stad’.

12. Reclamant			
Datum indiening	**Trefwoorden**	**Samenvatting zienswijze**	**Reactie gemeente**
13 mei 2025	Verkeersveiligheid	Het verzoek om de inzet en doelen om het verkeer veiliger te maken specifieker en uitgebreider uit te werken in de Omgevingsvisie, door meer en beter handhaven van de	**We voegen een passage toe over verkeersveiligheid.**

		maximumsnelheid en andere verkeersregels, het beter afstellen van verkeerslichten; het weren van vrachtwagens in de spitsmomenten; en het verminderen van het gelijkvloers kruisen bij 50 km wegen	
	Toegankelijkheid	Het verzoek aan de gemeente om het toegankelijkheidsbeleid – waarbij iedereen mobiel moet kunnen zijn – expliciet te benoemen in de visie, zodat ontwikkelaars van plannen zich hiervan vooraf nadrukkelijk bewust zijn.	Wij benoemen op verschillende plekken in de omgevingsvisie dat wij het tegengaan van mobiliteitsongelijkheid als belangrijk onderdeel van ons beleid zien. Ook de toegankelijkheid van de openbare ruimte wordt op verschillende plaatsen in de omgevingsvisie reeds benoemd. Onze doelen voor toegankelijkheid zijn verder ook benoemd in ons mobiliteitsbeleid waarnaar ook in de omgevingsvisie wordt verwezen.
	Gezond en duurzaam	De vraag aan de gemeente om de inherente maatschappelijke voordelen van actieve mobiliteit en collectief vervoer explicieter te benoemen in de Omgevingsvisie.	Wij geven in paragraaf 1.4.3 al expliciet aan wat de belangen van de mobiliteitstransitie zijn voor verschillende maatschappelijke doelen in onze stad. De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.
	Uitnodigende werking	De vraag aan de gemeente om uitgebreider ruimtelijke maatregelen te nemen om mensen meer uit te nodigen tot lopen, fietsen en OV en dit nadrukkelijk op te nemen in de Omgevingsvisie.	Wij hebben het belang van de mobiliteitstransitie meermaals benoemd in de omgevingsvisie. De mobiliteitstransitie wordt als randvoorwaardelijk gezien voor het bereiken van de onze doelen. De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.
	Ruimte voor fietsparkeren	Meer ruimte voor veilig fietsparkeren in de hele stad en dit te benoemen in de omgevingsvisie.	**We voegen een passage over fietsparkeren toe.**

	Aparte ruimte voor voetgangers en fietsers	Organiseer ruimte voor functionele routes voor voetgangers en fietsers en benoem dit in de omgevingsvisie.	In de gebiedsuitwerkingen worden verschillende routes voor fietsers en voetgangers benoemd en op kaart weergegeven. Daarnaast beschrijven we dat we ruimte willen bieden voor fietsers en voetgangers.
	Aanleg, beheer & onderhoud voet- en fietsinfra	De vraag aan de gemeente om voet- en fietspaden vooral die functie te geven en deze wegen systematisch te onderhouden en dit te benoemen in de Omgevingsvisie.	Het onderhoud van fiets- en voetpaden behoort tot de reguliere taken van de gemeente en past niet binnen de omgevingsvisie. De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.
	Wandel-, fiets- en OV-verbindingen richting regio	Aandacht voor een andere mogelijkheid om onze regio sterker te maken: met het organiseren van goede wandel-, fiets- en OV-verbindingen naar (concentraties van) woningen en werkplekken in de regio (zoals de fietsbrug naar Cuijk). Enkele voorbeelden: een betere oversteekbaarheid van de S100 bij de Scheidingsweg, een betere bestrating van de Groesbeekse parallelweg en actief terugdringen van de auto- en motorenoverlast op de dijken. Ook hier kan ruimte gewonnen worden voor langzaam verkeer met alleen bestemmingsverkeer door regelmatige knips in de route.	Wij hebben in de omgevingsvisie op verschillende manieren aandacht voor goede fietsroutes, zowel binnen onze stad als naar de omliggende gemeenten. Op dit moment bestaan er geen concrete ambities voor de hier genoemde projecten. We zullen in het kader van een bredere analyse van ons fietsnetwerk bezien of op deze of andere locaties concrete maatregelen nodig zijn. Op dit moment is er dan nog geen aanleiding om deze punten op te nemen in de omgevingsvisie.
	Wandel- en fietsroutes naar kwalitatief goede stationshubs	De vraag aan de gemeente om het belang van logische en veilige routes naar stations en bushaltes op te nemen in de omgevingsvisie.	**We hebben dit verduidelijkt in de omgevingsvisie**. **Bij het doel: 'We zijn een bereikbare stad en bieden ruimte voor schone, actieve mobiliteit en ander ruimtegebruik' hebben we toegevoegd dat we specifiek aandacht hebben voor veilige en comfortabele routes naar voorzieningen en ov-haltes.**

	Verkeer = rekening houden met elkaar	De vraag het mobiliteitsprincipe van rekening houden met elkaar (met elkaar 'verkeren') op te nemen in de omgevingsvisie.	Hoewel we als gemeente uitgebreide doelen hebben op het gebied van gedragsverandering in het verkeer, is de omgevingsvisie een document dat zich richt op de fysieke leefomgeving. Daarom is het toevoegen van een dergelijk principe niet gepast in de omgevingsvisie.

13. Reclamant			
Datum indiening	**Trefwoorden**	**Samenvatting zienswijze**	**Reactie gemeente**
14 mei 2025	Woningcorporaties in positie	Van belang dat de gemeente woningcorporaties in positie brengt om zo optimaal mogelijk bij te dragen aan de omgevingsvisie. Woningcorporaties staan klaar als partners om bij te dragen aan het toekomstbeeld. Daarom blij dat niet alleen de mogelijkheden voor het uitbreiden van pilot premium partnerschap verder wordt onderzocht, maar ook ruimte blijvend wordt onderzocht en gevonden voor maatwerk binnen onze gezamenlijke projecten	In het kader van de pilot en de meerjarige prestatieafspraken zijn gemeente en corporaties in gesprek om premium partnerschap verder te onderzoeken. De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.
	Rechtvaardige stad	De wijken rondom het Maaswaalkanaal verdienen extra aandacht van de gemeente en van de corporaties en daarom blij om te lezen dat dit voornemen opgenomen is in deze ontwerpvisie. Woningcorporaties vragen wel aandacht voor het verder uitwerken van ruimtelijk instrumentarium om deze gemengde, leefbare wijken te laten ontstaan. Het is belangrijk om een evenwichtige	In de omgevingsvisie wordt ingezet op gemengde wijken. Deze inzet en een gevarieerd woningaanbod is ook terug te vinden in de Nijmeegse Woonagenda 2024-2029. Bij nieuwe woningbouwinitiatieven is het uitgangspunt dat er minimaal 30% sociale huurwoningen en 10% goedkope koop en maximaal 27% middeldure huur en betaalbare koop en 33% vrije sector huur en/of koop wordt

		verdeling te zoeken in woonsegmenten over de hele stad. Daarvoor is het essentieel dat woningcorporaties vroegtijdig betrokken zijn bij de planvorming bij gebiedsontwikkelingen.	gerealiseerd. Hiervan kan worden afgeweken indien dit leidt tot een betere mix of menging in de buurt of als het zorgt voor vergroting van betaalbaarheidscategorieën of de huisvestingmogelijkheden van aandachtsgroepen waarvoor nog onvoldoende plannen zijn. Corporaties en gemeente zijn met elkaar in gesprek om de positie van corporaties bij gebiedsontwikkelingen te verbeteren. De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.
	Hoge duurzame ambities niet ten koste van betaalbare woningen	De oproep aan de gemeente om samen te zoeken naar manieren om de ambities qua duurzaamheid niet ten koste te laten gaan van betaalbare nieuwe woningen.	In de omgevingsvisie staan diverse prioriteiten naast elkaar. Het past in deze systematiek niet om een generieke, thematische uitspraak te doen. Dit houdt in dat we niet per definitie betaalbare nieuwe woningen prefereren boven duurzaamheid: per project / gebiedsontwikkeling / locatie maakt de gemeente, mede in samenspraak met de corporaties, integrale keuzes. De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.
	Groeien binnen de grenzen van de stad betekent beter benutten van de bestaande voorraad	Door optoppen, woningsplitsen, verkameren en aanplakken kunnen we de schaarse ruimte beter gebruiken. Uiteraard met oog voor de druk die op de wijk kan ontstaan. Woningcorporaties zien ook kansen om hierdoor bestaande (zorg-)voorzieningen beter te benutten. Woningcorporaties vragen de gemeente om samen te blijven kijken naar mogelijkheden om dit beter mogelijk te maken.	De corporaties en het college delen de ambitie om de bestaande woningvoorraad te benutten om wooneenheden toe te voegen. De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

	Een nabije stad met oog voor ontmoeting en communities	Woningcorporaties zien dat in sommige wijken het leefmilieu nog eenzijdig is en voorzieningen in de wijk gemist worden of communities versterkt kunnen worden. Het streven om op wijkniveau voorzieningen op peil te houden of krijgen, wordt omarmd. Hiervoor woningcorporaties ook kansen voor functiemenging in de keuze van de gemeente om het kanaal meer te omarmen. Ook waarderen woningcorporaties de inzet in de omgevingsvisie en gebiedsvisie om van de Campus Heijendaal een meer levendige plek te maken en daar ook te investeren in wonen voor studenten en andere doelgroepen.	De corporaties en het college delen het streven om de leefbaarheid in de wijken te vergroten, bijvoorbeeld door een gevarieerder woonaanbod te realiseren en/of door gezamenlijk een passend aanbod aan ontmoetingsruimten te creëren. Voor vitale wijken is het wenselijk om stadsbreed een gevarieerd woonprogramma na te streven. Zodat concentratie van betaalbare sociale huur wordt tegengegaan, en aandachtsgroepen een woonruimte kan worden geboden gespreid over de stad. Daarnaast wordt vanuit de ontwikkeling van de opgave Sociale basis gewerkt aan het versterken van de sociale kwaliteit. Voorts zet het college zich in om verder invulling te geven aan de gebiedsvisie van de campus. De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

14. Reclamant			
Datum indiening	**Trefwoorden**	**Samenvatting zienswijze**	**Reactie gemeente**
14 mei 2025	Stadskarakter binnenstedelijke groengebieden.	Met het toevoegen van het stadskarakter buitengebied is er wel een stadskarakter dat de groengebieden langs de rand van de gemeente, als ‘Buitengebied’ aanwijst. Maar er is geen stadskarakter dat ook de binnenstedelijke grotere parken en groenvlakken als een zelfstandig stadskarakter aanwijst. Het pleidooi om een apart stadskarakter voor groengebieden binnen de stad aan te wijzen. Juist in een Nabije stad is belangrijk om ook	De grote groengebieden en parken maken deel uit van de hoofdgroenstructuur en lopen als een web door alle stadskarakters heen. Het is niet een op zichzelf staand stadskarakter, maar draagt hieraan bij. De vraag naar de grotere aaneengesloten groengebieden die bereikbaar moeten zijn te voet of met de fiets, komt overeen met het doel vanuit klimaatadaptatie om voor iedere inwoner een koelteplek te realiseren binnen loop en/of fietsafstand. Dit

		grotere groenvlakken voor inwoners her en der beschikbaar te hebben, niet alleen aan de uiterste randen van de gemeente, maar ook dichter bij het centrum, zodat meer substantiële groenvlakken voor alle bewoners te voet of met de fiets in relatief korte tijd bereikbaar zijn.	doel is in deze omgevingsvisie opgenomen, net als het doel om de hoofdgroenstructuur te beschermen en te versterken. De zienswijze leidt daarom niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

15. Reclamant			
Datum indiening	**Trefwoorden**	**Samenvatting zienswijze**	**Reactie gemeente**
14 mei 2025	Participatie	Niet eerder betrokken in het proces	We hebben het participatieproces op verschillende manieren vormgegeven. Zo zijn er stadsgesprekken gehouden, waarbij iedereen welkom was. En er zijn stadspeilingen en stadsdeelgesprekken gehouden. We hebben regelmatig via de gemeentelijke nieuwsbrief en andere kanalen gecommuniceerd over de omgevingsvisie.
	Gezondheid en sport	Belang van goede en betaalbare sportvoorzieningen.	In de omgevingsvisie is aandacht voor bewegen, ontmoeten, sporten en spelen.
	Diversiteit	Aandacht voor diversiteit in de Nijmeegse samenleving. Woningen moeten berekend zijn op grote gezinnen.	De inzet voor toevoeging van woonruimtes is gebaseerd op woonbehoefteonderzoek. Hierin is de vraag van verschillende type huishoudens meegenomen en wordt ook rekening gehouden met woningaanbod dat uit de bestaande woningvoorraad vrijkomt.

16. Reclamant			
Datum indiening	**Trefwoorden**	**Samenvatting zienswijze**	**Reactie gemeente**

14 mei 2025	Nota Ruimte	Heeft uw college actieve betrokkenheid bij opstellen van de Nota Ruimte van het Rijk?	We zijn via de VNG betrokken bij het traject rondom de Nota Ruimte van het Rijk.
	Provinciale omgevingsvisie	Heeft uw college kennisgenomen van de Startnota over de herijking van de provinciale Omgevingsvisie? Wat vindt het college van deze startnota? En hoe is de gemeente betrokken bij de provinciale omgevingsvisie?	We hebben kennisgenomen van de kadernota. De gemeente wordt vooral via de Groene Metropoolregio betrokken bij de herijking van de provinciale omgevingsvisie.
	Scenario's PBL	Heeft het college kennisgenomen van de scenario's van het PBL en is het college bereid hierop te reflecteren. Welk scenario verdient de voorkeur?	We hebben kennisgenomen van de scenario's. Het gaat hierbij om een ruimtelijke verkenning voor heel Nederland. De scenario's zijn zeer uiteenlopend.
	Werkgroep Nieuwe Nijmeegse Economie.	Het college heeft van de werkgroep Nieuwe Nijmeegse Economie een manifest gekregen. Zou het college willen reflecteren op dit manifest?	We zien in het kader van de omgevingsvisie niet de noodzaak om te reflecteren op dit manifest. Voor de specifieke economische beleidslijnen verwijzen we naar het hoofdstuk economisch veerkrachtige stad uit de omgevingsvisie.

17. Reclamant			
Datum indiening	**Trefwoorden**	**Samenvatting zienswijze**	**Reactie gemeente**
14 mei 2025	Algemeen beeld omgevingsvisie	In grote lijnen blij met het algemene beeld uit de omgevingsvisie. Blij met de keuzes voor een nabije en rechtvaardige stad.	Geen reactie nodig.
	Stadskarakters	De laatste jaren sprake van verkamering en splitsing van woningen in Bottendaal. Het pleidooi om voor Bottendaal een fijnmazigere aanpak te kiezen voor de keuzes in stadskarakters. De generieke keuze voor het stadskarakter 'gemengd' is nu te grofmazig.	De omgevingsvisie heeft een hoog abstractieniveau. Een fijnmazige aanpak van stadskarakters past hier niet binnen. Wel wordt onderzocht of een verdere uitwerking in het omgevingsplan een fijnmaziger karakter kan hebben.

	Regels voor splitsing van woningen	Het belang van het maken van regels voor de kwaliteit voor het fysiek mogen splitsen van panden en woningen.	Momenteel wordt onderzocht op welke wijze sturing op woningsplitsing gewenst is.

18. Reclamant

Datum indiening	Trefwoorden	Samenvatting zienswijze	Reactie gemeente
9 mei 2025	Verzoek tot heroverweging functie perceel.	Zienswijze op een perceel in Nijmegen-Noord. Dit perceel is nu in de ontwerp-omgevingsvisie aangeduid als stedelijke groene structuur. Om verschillende redenen wordt er potentie gezien in de realisatie van een landschappelijke omgeving waarin een woongebied wordt ingebed. Verzocht wordt om dit te heroverwegen in de omgevingsvisie.	De ontwikkeling van Nijmegen Noord is in 1996 begonnen met de vaststelling van het structuurplan Land over de Waal. In mei 2002 is een MER gemaakt dat in juni 2003 is geactualiseerd om de milieugevolgen van de ontwikkelingen in het Waalspronggebied inzichtelijk te maken. Het ruimtelijke beeld voor de Waalsprong uit het structuurplan is daarna geactualiseerd en neergelegd in het Voorkeursmodel, dat in juli 2003 door de raad is vastgesteld. Vanaf dat moment is er nimmer meer sprake geweest van woningbouw op genoemde locatie. Nijmegen heeft in het kader van genoemde MER er juist voor gekozen om het plandeel Hof van Holland meer te verdichten. Voorts is voor woningbouw ingezet op de grootschalige NOVEX locaties Stationsgebied (Waalfront, Binnenstad en Stationsdistrict) en Kanaalzone-Zuid; campus Heijendaal en het beter benutten van de bestaande bouw. We zien geen reden om de plannen voor Nijmegen Noord aan te passen. De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

19. Reclamant

Datum indiening	Trefwoorden	Samenvatting zienswijze	Reactie gemeente
13 mei 2025	P+R Nijmegen-Noord	De overweging om ook een fietsvoorziening mee te nemen in de P+R Nijmegen-Noord	Bij de P+R Noord zijn nu al zowel fietsparkeervoorzieningen als deelfietsen beschikbaar. Bij de verdere doorontwikkeling van de P+R Noord zullen de bestaande fietsvoorzieningen ook verder worden uitgebreid. De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.
	De Grift	Graag betrokken worden bij de uitwerking van concrete plannen voor de Grift in verband met het mogelijke effect op de omgeving.	De gemeenteraad van Nijmegen heeft eind 2023 het bestemmingsplan voor de uitbreiding van de Grift vastgesteld. I.v.m. beroep Raad van State is dit bestemmingsplan nog niet onherroepelijk. Het bestemmingsplan voorziet in de afspraken die Nijmegen met de regio heeft gemaakt in kader van het regionaal programmeren van werklocaties. Gezien het beroep RvS kan geen duiding worden gegeven over de concrete uitwerkingsplannen.
	Verkeersbelasting	Gevolgen voor en belang van onderling overleg over de verkeersbelasting door woningbouw en de inrichting van de Vossenpelsestraat op de oversteekbaarheid van Park Lingezegen, en verkeersbelasting op het Zandsepad en de Zandsestraat.	Binnen het project Vossenpels wordt afstemming gezocht met de gemeente Lingewaard over de aanpassingen aan de Vossenpelssestraat. Voor Vossenpels geldt dat het grootste deel van de woningen naar het westen wordt ontsloten op de Turennesingel. Hierdoor is het effect op de hoeveelheid verkeer in de gemeente Lingewaard miniem. Hoewel wij deze aandachtspunten zeker meenemen, horen deze voornamelijk thuis in de projecten Vossenpels en Dorpensingel, waarover wij met de gemeente Lingewaard in gesprek zijn. De Omgevingsvisie is minder geschikt om deze

			lopende zaken uitgebreider toe te lichten. De zienswijze leidt daarom niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.
	Ruimte voor bewegen, ontmoeten, sporten en spelen ook rondom de stad.	Naast plekken in de stad is ook de versterking van groene recreatiemogelijkheden in de stad, ook het belang en verantwoordelijkheid zien van deze plekken rondom de stad.	We onderschrijven het belang om in een groeiende regio te voorzien in voldoende recreatief uitloopgebied rondom de stad om inwoners recreatiemogelijkheden te bieden en om de recreatiedruk te spreiden. Passend bij de verstedelijkingsstrategie 'Meer landschap, meer stad'. Daarom werk Nijmegen in regionaal verband mee aan de agendering en uitwerking van recreatieve uitloopgebieden. **De teksten bij het regionaal perspectief en bij aantrekkelijke stad zijn hierop aangevuld.**

20. Reclamant			
Datum indiening	**Trefwoorden**	**Samenvatting zienswijze**	**Reactie gemeente**
14 mei 2025 -	Pro forma zienswijze	Uitstel gevraagd voor het indienen van een zienswijze.	Uitstel is gegeven. Daarna heeft de gemeente geen zienswijze meer binnen een redelijke termijn gekregen.

21. Reclamant			
Datum indiening	**Trefwoorden**	**Samenvatting zienswijze**	**Reactie gemeente**
14 mei 2025	Geschiedenis	Tekstvoorstellen zijn in rood aangebracht. Tekstvoorstel Gebouwd tussen 1977 en 1990 heeft Lindenholt een woonerfstructuur (bloemkoolwijk). Woonerven kenmerken zich, als reactie op de oliecrisis in de jaren 70,	**'het stadsdeel' toegevoegd aan de tekst.**

		door meer focus op langzaam verkeer en op de kleinschaligheid, intimiteit van de buurt. De menselijke maat stond voorop. In dit opzicht vormt de Ypenbroekweg wel een duidelijke scheidslijn, met een wat sneller karakter. Met de bouw van het stadsdeel zijn diverse oorspronkelijke landschapselementen van het oude broekgebied ingepast, zoals het rabattenbosje en andere delen van de groenstructuur.	
	Water en bodem	Tekstvoorstel Lindenholt is gebouwd op de oude stroomdalvlakte van de Maas. De ondergrond bestaat uit een rijke verzameling van oude riviergeulen. Het gebied is van oudsher nat en drassig. Vanwege de relatief hoge grondwaterstanden en de bodemsamenstelling is het gebied minder geschikt voor infiltratie. Bij de aanleg van Lindenholt is een gescheiden rioolstelsel aangelegd. Het gemiddelde aanlegjaar van dit stelsel is 1981 en het is op enkele uitzonderingen na van goede kwaliteit. Het hemelwater wordt via hemelwaterafvoeren separaat afgevoerd, naar het uitgebreide stelsel van oppervlaktewater. Bij de bedrijventerreinen Bijsterhuizen en Westkanaaldijkis een verbeterd gescheiden stelsel aangelegd. Ten tijde van de bouw van de wijken was het oppervlaktewater nog van zeer goede kwaliteit, door de aanvoer van regionaal	**We passen de tekst als volgt aan (rode tekst):** **Het hemelwater wordt via een hemelwaterstelsel separaat afgevoerd naar het uitgebreide stelsel van oppervlaktewater.** **Het gaat voor de omgevingsvisie te ver om de (vermoedelijke) oorzaken van de verslechtering van de waterkwaliteit te benoemen. We hebben de tekst alleen aangepast in de laatste zin: Het waterpeil en de waterkwaliteit worden door het waterschap beheerd.**

		kwelwater uit de stuwwal. Na de verbreding van het kanaal is de aanvoer van regionaal kwelwater sterk afgenomen. Het waterpeil wordt door het waterschap beheerd.	
	Belangrijkste opgaven	Tekstvoorstel In Lindenholt is de belangrijkste opgave om te werken aan een stadsdeel waar genoeg ruimte is om elkaar te ontmoeten in een beweegvriendelijke omgeving. Daarnaast is het belangrijk om te werken aan voldoendestarters- en seniorenwoningen. Ten slotte dient de klimaatopgave serieus ter hand te worden genomen, gezien de te verwachten problemen met droogte en hittestress, naast verhoogde pieken in de waterafvoer. Het ontbreken van wateraanvoermogelijkheden in de zomer, anders dan neerslag en kwel kan al op zeer korte termijn aanleiding geven tot ontoelaatbare verslechtering van de kwaliteit van het oppervlaktewater, door excessieve verdamping.	De kwaliteit van het oppervlaktewater wordt gemonitord door het waterschap en is vooralsnog goed. Het heeft dan ook geen prioriteit. We benoemen het probleem in paragraaf 6.10.3 en zetten ons hier ook voor in. **In paragraaf 6.10.3 staat genoemd bij Duurzame stad – Lindenholt klimaatbestendig 'Langdurige hitte en/of droogte kan de waterkwaliteit negatief beïnvloeden. We zetten ons in om de waterkwaliteit samen met het waterschap op peil te houden' (rode tekst is toevoeging).**
	Beweegvriendelijke omgeving	We hebben de ambitie van Lindenholt een beweegvriendelijke omgeving te maken.	**De tekstsuggestie is overgenomen on de omgevingsvisie.**
	Hart voor Lindenholt	Tekstsuggestie Aandachtspunt is de sociale samenhang in de wijk 't Acker, waar bewoners een naar verhouding lage waardering kunnen opbrengen voor het elkaar kennen en het met elkaar omgaan, voor de saamhorigheid en de	Opmerkingen over sociale samenhang komen rechtstreeks uit de Stads en Wijkmonitor. De gemeente houdt vast aan deze teksten.

		mate waarin mensen zich thuis voelen bij anderen in de buurt. Wanneer zich een kans voortdoet voor een 'Hart voor Lindenholt', zal het principe dat verschillende functies in één gebouw of in een samengesteld gebouw worden gecombineerd leidend zijn. We gaan hiervoor in gesprek met de inwoners van Lindenholt. Gedacht kan worden aan een gebouw waar jong en oud samenkomen en waar plek is voor wijkinitiatieven. Mogelijk in combinatie met bij het stadsdeel passend wonen op bovengelegen verdiepingen. Dit wordt nog verder uitgewerkt, eventueel in een gebiedsvisie.	De gemeente heeft hetzelfde voor ogen als deze tekstsuggestie. De tekst hoeft daarom niet aangepast te worden.
	Toevoegen van extra woningen	Tekstvoorstel Nijmegen heeft het doel om voldoende woningen te bouwen. Een deel hiervan vindt plaats door het splitsen van woningen. Tegelijkertijd willen we de extra druk op de wijk die hierdoor mogelijk ontstaat, beperken. Daarom is splitsing alleen mogelijk als de effecten beperkt blijven. Bij nieuwbouw en transformatie hanteert Nijmegen het leidende principe dat het woningbouwprogramma aansluit op het huidige woningbestand in Lindenholt. Nieuwe ontwikkelingen bestaan bij voorkeur uit senioren- en starterswoningen. Transformatie en kleine ingrepen zijn uitgangspunten. We hanteren het leidende principe dat nieuwbouw van woningen alleen kan als het	De gemeente vindt het belangrijker dat nieuwe woningen een aanvulling zijn op het huidige woningaanbod in Lindenholt. Hierdoor kunnen ook andere type woningen worden toegevoegd, voor bijvoorbeeld senioren en starters.

		bestaande groen wordt versterkt. Bij alle ruimtelijke ontwikkelingen, zowel binnen als buiten de hoofdgroenstructuur, wordt het behouden van en uitbreiding van de biodiversiteit vanaf de fase van de visieontwikkeling meegenomen.	
	Lindenholt klimaatbestendig	Tekstvoorstel Lindenholt kent een relatief dichte groenblauwe structuur. Dat willen we behouden. Voor sommige buurten is geen (groene) koelteplek aanwezig binnen 300 meter loopafstand van elke woning. We zoeken daarom naar locaties voor schaduwrijk groen. Delen van de Weijbroekweg, Ackerbroekweg, Broekstraat, IJpenbroekweg, St. Agnetenweg en Wijchenseweg voldoen niet aan de ambitie van meer dan 40% schaduw op de loop- of fietsroute. Hier willen we schaduw toevoegen op de loop- en fietsroutes. Langdurige hitte en/of droogte kan de waterkwaliteit negatief beïnvloeden. We zetten ons in om de waterkwaliteit op peil te houden, met een pakket van klimaatadaptieve maatregelen. We denken hier aan waterconservering binnen het gebied middels compartimentering, en inlaat van water vanuit het Noorden gecombineerd met ecologische waterzuivering via een zuiveringsmoeras. Daarnaast faciliteren we met de inlaat een verbetering van de doorstroming door het gehele gebied. Ten slotte	Welke maatregelen noodzakelijk zijn wordt met het waterschap bepaald. Maatregelen zoals genoemd horen niet thuis in de omgevingsvisie. Deze zienswijze leidt daarom niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

		streven we met de aanleg van natuurvriendelijke oevers langs alle waterpartijen, samen met de vereiste doorstroming, een broodnodige verbetering na van de gezondheid van het hele oppervlaktewatersysteem. Dat is door sterke diffuse verontreiniging en exoten al gevaarlijk dicht genaderd tot een ecologisch omslagpunt dat boven water nauwelijks zichtbaar is.	
	Prioriteiten	Verbeteren van de waterkwaliteit toevoegen bij de prioriteiten voor Lindenholt.	Onderzoeken van het waterschap tonen tot nu toe aan dat de waterkwaliteit goed is, het heeft dan vooralsnog geen prioriteit, als onderzoeken uitwijzen dat dit wel het geval is, maken we het prioriteit.
	Legenda kaart	De legenda's bij de kaarten zijn verdwenen.	**Dit hebben we aangepast.**

22. **Reclamant**

Datum indiening	**Trefwoorden**	**Samenvatting zienswijze**	**Reactie gemeente**
8 mei 2025	Hoogspanningsinfrastructuur	Door de aanwezigheid van hoogspanningsinfrastructuur het verzoek om op een passende wijze rekening te (blijven) houden met de aanwezigheid van deze bestaande vitale infrastructuur in uw Omgevingsvisie en eventuele doorvertaling naar een Omgevingsplan. Het is gewenst om het ruimtebeslag uit het Investeringsplan op te nemen.	In de omgevingsvisie geven we aan dat we de verzwaring van elektriciteitsnet optimaal zullen faciliteren met het oog op de energietransitie. Voor zover wij weten is op Nijmeegs grondgebied met name sprake van uitbreiding van het midden- en laagspanningsnet, waarvoor reeds trajecten lopen in samenwerking met Liander. Mocht er sprake zijn van uitbreiding van de infrastructuur van het hoogspanningsnet in Nijmegen, dan vernemen wij dat graag.

		De aanwezigheid van hoogspanningsverbindingen kan beperkingen opleveren voor het gebruik van de gronden. Om de veiligheid van personen en goederen te waarborgen gelden er bijvoorbeeld aan te houden veiligheidsafstanden. Bovendien is het van belang dat hoogspanningsverbindingen te allen tijde bereikbaar zijn en blijven voor onderhoud, storingen en/ of calamiteiten, ten behoeve van de leveringszekerheid en het zo efficiënt mogelijk gebruik kunnen maken van ons hoogspanningsnet. Indien de gemeente ontwikkelingen mogelijk maakt in de nabijheid van ons hoogspanningsnet, hierover vroegtijdig in contact te treden. Hierbij ook rekening houden met de aanleg van zonnevelden, grootschalige windturbines kleinschalige windturbines.	Wij bevestigen het belang van het elektriciteitsnet, waaronder de hoogspanningsverbindingen, voor de energietransitie en leveringszekerheid van de energievoorziening in Nederland met inachtneming van veiligheidsnormen. Dit hebben wij (extra) benadrukt in de definitieve omgevingsvisie. Uitgangspunt bij nieuwe ontwikkelingen is om tijdig in overleg te treden met netbeheerders.
	Omgevingsplan	Het verzoek om aanvullende voorwaarden op te nemen in het omgevingsplan over kleinschalige windturbines. Bij het verder ontwikkelen van het omgevingsplan gebruik maken van de staalkaart ‘Elektriciteit en gas in het omgevingsplan’.	In het kader van het omgevingsplan gaan wij graag in gesprek over borging van voorwaarden voor het hoogspanningsnet en de energietransitie in het omgevingsplan. Ons voorstel is om hierbij het opnemen van regels voor energieopslagsystemen (grootschalige batterijen) te betrekken.
	Klimaatadaptatie	Daar waar de maatregelen gaan leiden tot een wijziging van het grondwaterpeil kan dat ook gevolgen hebben	Nijmegen kent onder de stuwwal en langs de Waal een natuurlijk fluctuerend grondwaterpeil. Deze fluctuaties

		voor de fundering van onze hoogspanningsinfrastructuur. Bij veranderingen van het huidige peil met meer of minder dan 20 cm moet onderbouwd worden welk effect dit heeft op de fundering van onze masten. Aandacht wordt gevraagd voor diepwortelende beplanting of bomen nabij ondergrondse verbindingen en hoog opgaande beplanting of bomen nabij bovengronds hoogspanningsverbindingen. Deze kunnen schade veroorzaken aan onze verbindingen.	kunnen groot zijn. Hier dient rekening mee te worden gehouden. Wij gaan ook graag in op de uitnodiging om in gesprek te gaan over de wijze waarop beplanting en bomen op verantwoorde wijze gecombineerd kunnen worden met onder- en bovengrondse verbindingen. Het COB (Kennisinstituut voor Ondergronds Bouwen) werkt aan een Praktijkwijzer en een Kennisdocument over dit vraagstuk in het kader van het project Samenwerken bij bomen. Ons voorstel is om deze documenten te betrekken bij het overleg en ook Liander voor het overleg uit te nodigen.

Ambtshalve wijzigingen

Overzicht ambtshalve wijzigingen

#	Wijziging	Motivering
1	Aanpassing tekst over omgevingsvisie ondergrond.	De gemeente Nijmegen werkt aan het scherper keuzes maken in de openbare ruimte. Oorspronkelijk was de gedachte dat de pilot voor een omgevingsvisie ondergrond in Nijmegen-Oud-West opgepakt zou worden via deze werkzaamheden. De gemeente Nijmegen is van plan dit op een andere manier op te pakken.
2	In paragraaf 2.2.3. is opgenomen dat de adviesraden zijn gevraagd advies uit te brengen op de ontwerp-omgevingsvisie.	Nijmegen heeft een aantal adviescommissies die het college van burgemeester en wethouders gevraagd en ongevraagd adviseren over het gemeentelijk beleid. Door deze adviezen krijgt het gemeentebestuur meer zicht op leven en welzijn van bijvoorbeeld ouderen, gehandicapten, mensen met een migratieachtergrond.
3	Aanpassing in terminologie Stationsgebied – Stationsdistrict.	De grootschalige woningbouwlocatie heet stationsgebied.

3	Aanpassing tekst over biodiversiteit: dat we bij het ontwerp en aanleggen van groen rekening houden met het toepassen van ecologisch waardevol en gevarieerd groen. Voorstel toevoegen bij Versterking van de groenstructuur blz. 105	Begin dit jaar is er een motie binnengekomen met het onderwerp 'Zet in op biodiverse klimaatadaptatie', met het verzoek om in de omgevingsvisie op te nemen dat bij de aanplant in groenvakken gekozen wordt voor ecologisch en divers groen, ofwel planten die samen zoveel mogelijk het hele jaar door voedsel opleveren voor insecten die in de buurt wonen.
4	Aanpassing fietsroute in Nijmegen-Midden 	Deze route is aangepast op basis van de juiste situatie.

5	Bij paragraaf 4.3.8 is de tekst over de gezonde en duurzame voedselomgeving aangevuld.	Korte tekst over onderzoek ongezond voedselaanbod in wijken is toegevoegd, duurzaamheid komt nu ook terug in de opgavebeschrijving en stadslandbouw krijgt meer aandacht. Zo is de tekst volledi ger.
6	Leesbaarheid en spelling	De omgevingsvisie is doorgenomen op spelling en leesbaarheid.